

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА БОРБУ
ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
Број: 014-011-00-0170/15-06
Датум: 21.10.2015. год.
Београд

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

Ул. Немањина 22-26
11000 Београд

ПРЕДМЕТ: Мишљење о Нацрту закона о изменама и допунама Кривичног законика

Поштовани,

Поводом вашег дописа бр. 011-00-150/2015-05, који нам је достављен 8. октобра 2015. године, обавештавамо вас да је Агенција за борбу против корупције утврдила да су делимично уважене неке од препорука из мишљења о претходном тексту Нацрта закона о изменама и допунама Кривичног законика.

Агенција за борбу против корупције напомиње да се Нацртом закона уводе поједина кривична дела значајна за борбу против корупције, с тим што је код неких од њих - злоупотреба положаја одговорног лица; злоупотреба у поступку приватизације и давање мита у обављању привредне делатности, потребно извршити одређена прецизирања. С друге стране, Нацртом закона нису предвиђене све потребне измене предвиђене Националном стратегијом за борбу против корупције за период 2013. до 2018. године и Акционим планом за њено спровођење, односно није извршено потребно додатно усаглашавање са међународним стандардима који произлазе из потврђених међународних уговора. Конкретно, Нацрт закона не предвиђа увођење кривичног дела незаконито богаћење, нити обухвата измене и допуне које произлазе из препорука и сугестија датих у Извештају о праћењу спровођења Конвенције Уједињених нација против корупције у првом циклусу, односно у Извештају о испуњености препорука експертског тела Савета Европе за борбу против корупције - Групе држава против корупције, а које се, поред осталог, односе на значење израза страном службено лице; усаглашавање прописаних казни за кривична дела трговина утицајем, примање мита и давање мита и усаглашавање описа кривичних дела давање мита и примање мита.

Злоупотреба положаја одговорног лица

Чланом 227. предвиђено је кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица. У односу на постојеће решење, у Нацрту закона додаје се да ово кривично дело постоји

уколико нису остварена обележја неког другог кривичног дела. Иако би овакво решење требало да доведе до ограничене примене кривичног дела злоупотребе положаја одговорног лица, треба напоменути да се ради о инкриминацији која се сврстава у такозване *каучук* норме, које су подложне екстензивном тумачењу и арбитрерној примени. С обзиром на то да је радња извршења овог кривичног дела прешироко постављена, као и да су учиниоци, између осталог, оснивачи и директори привредних друштава, мишљења смо да је неопходно прецизно дефинисати које је понашање кажњиво и на тај начин усагласити опис овог кривичног дела са стандардима који произлазе из Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Злоупотреба у поступку приватизације

Чланом 228а предвиђено је ново кривично дело – злоупотреба у поступку приватизације. Према ставу 2, затвором од шест месеци до пет година казниће се службено лице у организацији надлежној за спровођење поступка приватизације које искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог овлашћења или невршењем своје дужности крши закон или друге прописе о приватизацији и тиме проузрокује штету капиталу или умањи имовину која је предмет приватизације. Имајући у виду да се на овај начин ограничава круг потенцијалних учинилаца овог кривичног дела на службена лица у организацији надлежној за спровођење поступка приватизације, сматрамо да би у овој одредби требало брисати речи *у организацији надлежној за спровођење поступка приватизације* и предвидети да је учинилац кривичног дела свако службено лице које искоришћавањем свог положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог овлашћења, или невршењем своје дужности крши закон или друге прописе о приватизацији и тиме проузрокује штету капиталу или умањи имовину која је предмет приватизације.

Давање мита у обављању привредне делатности

Чланом 231. Нацрта закона предвиђено је ново кривично дело - давање мита у обављању привредне делатности. Како би се опис овог кривичног дела усагласио са описом кривичног дела примање мита у обављању привредне делатности из члана 230. Нацрта закона, потребно је предвидети да се чињење, понуда, или обећање поклона или друге користи односи и на случајеве када се лице при обављању привредне делатности уздржава од закључења уговора или постизања пословног договора или пружања услуге на штету или у корист субјекта привредног пословања или другог правног лица за које или у којем ради или другог лица.

Инкриминисање незаконитог богаћења

Конвенција Уједињених нација против корупције прописује две врсте обавеза држава уговорница у односу на инкриминисање. Наиме, према Конвенцији, свака држава је обавезна да предвиди одређена кривична дела, уколико таква дела већ нису прописана домаћим кривичним законодавством, док је код неких, међу којима је и незаконито богаћење, држава чланица обавезна да размотри могућност њиховог прописивања. Чланом 20. ове конвенције предвиђено је да ће, у зависности од свог устава и основних начела свог правног система, свака држава уговорница размотрити могућност усвајања законских и других мера које могу бити потребне како би утврдила као кривично дело, када се

почини намерно, незаконито богаћење, односно знатно увећање имовине јавног функционера које он не може разумно објаснити, с обзиром на његова законита примања. Увођење овог кривичног дела би свакако било значајно са становишта борбе против корупције. С друге стране, постоји мишљење да се ово кривично дело не може прописати како је формулисано у Конвенцији, с обзиром на то да успоставља законску претпоставку да је свако знатно увећање имовине незаконито (кад не може да се утврди неко друго конкретно кривично дело) и да одступа од пресумпције невиности, односно да формални терет доказа пребацује на окривљеног. Имајући у виду све наведено, неопходно је, након спроведене анализе, прецизно одредити елементе кривичног дела незаконитог богаћења. Конкретно, ово кривично дело би се могло дефинисати као намерно знатно увећање имовине службеног лица, чија вредност прелази прописан новчани износ, које је очигледно несразмерно његовим законитим и пријављеним приходима. Поред тога, потребно је предвидети да ће се остварена имовинска корист одузети.

Агенција за борбу против корупције сматра да би отклањање уочених недостатака допринело остваривању једног од циљева стратешких докумената за борбу против корупције - унапређењу материјалног кривичног законодавства и додатном усклађивању са међународним стандардима.

ДИРЕКТОР

Татјана Бабић